

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר משטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרה"ק רבי יעקב ב"ר אשר זצ"ל

רבינו עובדיה מברטנורא

משנה ה'

בָּרְרוּ בַּחֲרוּ מִשָּׁם מִבֵּין עֲרַמַּת הָעֵצִים עֲצֵי תְּאֵנָה יָפִין* כְּדֵי, לְסַדֵּר אֵיתָם אֵת
הַמְּעַרְכָּה שְׁנֵיהָ לְקַטְרֵת שִׁכְמוֹ שֶׁלְמַדְנוּ שֶׁמִּמְעַרְכָּה זוּ הֵיוּ נוֹטְלִים גַּחְלִים לְמִזְבַּח
הַקְּטוֹרֶת שֶׁהִיא בְּהִיכַל שְׁעָלוּ הֵיוּ מְקַטְרִים אֵת הַקְּטוֹרֶת, וְהֵיוּ מְסַדְרִים מְעַרְכָּה זוּ מִפְּנֵי
קֶרֶן מְעַרְבִית דְּרוֹמִית הֵיינו כִּנְגַד קֶרֶן מְעַרְבִית דְּרוֹמִית שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן, וְהִיא הַקֶּרֶן
שֶׁהִיא סְמוּכָה לְכַבֵּשׁ הַמִּזְבַּח, מִשּׁוּךְ מִן הַקֶּרֶן פְּלָפִי צָפוֹן אַרְבַּע אַמּוֹת וְהִיא הַכֶּהֱן
מֵתְרַחֵק מִן הַקֶּרֶן אַרְבַּע אַמּוֹת לְכַוּוֹן צָפוֹן וְשֵׁם הִיא מְסַדֵּר אֵת הַמְּעַרְכָּה** בְּעֶמֶד חֲמִשָּׁ
סָאִים גָּחְלִים וְהֵיוּ עוֹשִׂים אוֹמֵדָן כִּמְהָ עֵצִים צְרִיכִים לְסַדֵּר בַּמְּעַרְכָּה עַל מִנְתָּ שִׁיהוּ נַעֲשׂוֹת
מֵהֶם כְּמוֹת שֶׁל חֲמֵשׁ סָאִים גַּחְלִים (כ 65 לִיטֵר), וְעַפְיֵי אוֹתוֹ אוֹמֵדָן לְקַחוּ עֵצִים לְסִידוֹר מְעַרְכָּה
זוּ, וּבִשְׁבֹת בְּעֶמֶד שְׁמוֹנֵת סָאִין גָּחְלִים וּבִשְׁבֹת הֵיוּ עוֹשִׂים אוֹמֵדָן כִּמְהָ עֵצִים צְרִיךְ
כְּדֵי שִׁיהוּ נַעֲשׂוֹת מֵהֶם שְׁמוֹנֵת סָאִים שֶׁל גַּחְלִים, שֶׁכֵּן בִּשְׁבֹת יֵשׁ צוֹרֵךְ בְּעוֹד שְׁלוֹשׁ סָאִים שֶׁל
גַּחְלִים. וְהַמְּשַׁנָּה מְסַבֵּרָה מְדוּעַ בִּשְׁבֹת יֵשׁ צוֹרֵךְ בְּכְמוֹת גְּדוּלָה יוֹתֵר שֶׁל גַּחְלִים שְׁשָׁם עַל
הַגַּחְלִים שֶׁל הַמְּעַרְכָּה הַשְּׁנִיָּה הֵיוּ נוֹתְנִין שְׁנֵי בְּזֵפֵי לְבֹנָה שֶׁל לָחֶם הַפָּנִים הֵיינו
שֶׁהֵיוּ מְקַטְרִים שֵׁם בְּכֹל שֶׁבֶת אֵת שְׁנֵי בְּזֵיכֵי הַלְּבֹנָה שֶׁהֵיוּ מוֹנְחִים עַל שׁוֹלְחַן לָחֶם הַפָּנִים.
הָאֲבָרִים וְהַפְּדָרִים שֶׁלֹּא נִתְאַפְּלוּ מִבְּעָרֵב שֶׁהֵיוּ מְסַלְקִים אוֹתָם לְצַדְדִים כְּמוֹ
שֶׁלְמַדְנוּ בַּמְּשַׁנָּה א', מְחִזְיָרִין אוֹתָן לְמְעַרְכָּה הֵיוּ מְנִיחִים אוֹתָם בְּצִדֵי הַמְּעַרְכָּה הַגְּדוּלָה
כְּדֵי שִׁישְׁרְפוּ שֵׁם. הַצִּיתוּ שְׁתֵּי הַמְּעַרְכּוֹת בְּאֵשׁ הֵיינו אֵת הַמְּעַרְכָּה הַגְּדוּלָה וְאֵת
מְעַרְכַּת הַקְּטוֹרֶת***, וְיִרְדּוּ מִן הַמִּזְבַּח וּבָאוּ לָהֶם לְלִשְׁכַת הַגְּזִית לְעֵרוֹךְ שֵׁם אֵת
הַהֲגֵרֹת עַל הָעֲבוֹדוֹת הַבְּאוֹת.

* יש מפרשים שניתן היה לקחת גם עץ אגוז, או עץ שמן, ואין צורך לקחת בדווקא עץ תאנה, ויש מפרשים שהיו נוהגים לקחת בדווקא עץ תאנה, שכן בעץ זה היתה תקנה לאדם הראשון, כמו שנאמר "ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות" (בראשית ג, ז)

**בגמרא מבואר הטעם לכך לפי שנאמר בעניין הקטורת של יום הכיפורים "ולקח מלא המחנה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה'", היינו שיש לקחת את הגחלים ממזבח החיצון ממקום שהוא סמוך "לפני ה'", היינו ממקום שהוא כנגד פתח אוהל מועד. ומכאן למדים לגבי הקטורת שהיו מקטירים בכל יום, שצריך לקחת בשבילה את הגחלים ממקום שהוא מכוון כנגד פתח אוהל מועד, ולכן מלמדת המשנה שהיו מסדרים את המערכה כנגד קרן מערבית דרומית משוך ארבע אמות כלפי צפון, לפי שמקום זה מכוון כנגד פתח אוהל מועד.

***ברם קודם שהציתו את המערכות היה הכהן מעלה שני גזרי עצים ומסדר אותם על המערכה הגדולה (כמו שלמדנו במשנה ג), וכן למדנו שהיתה מערכה שלישית לקיום אש תמיד על המזבח כמו שנאמר "והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה", את המערכה הזו ניתן היה לסדר בכל מקום שרוצים על המזבח.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

פרק ג'

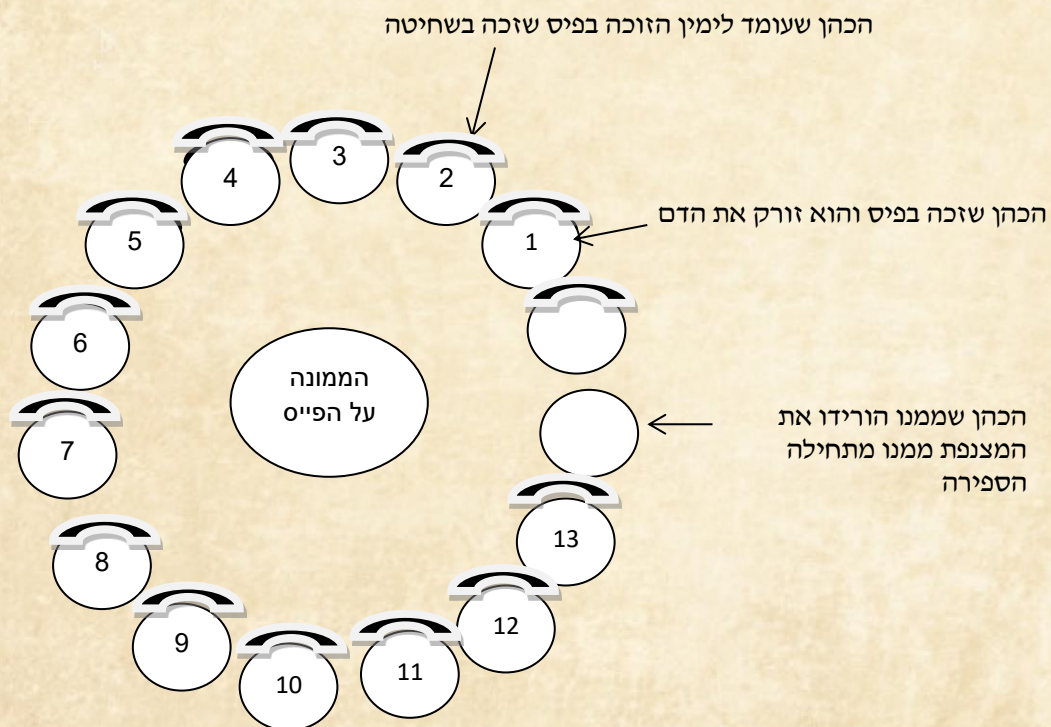
כיצד היו עושים את הפייס בבית המקדש?

כדי להבין בצורה טובה כיצד היו עושים את הפייסות בבית המקדש הבאנו את דברי הרב מברטנורא שמסביר בבהירות נפלאה את העניין כפי שביאר במסכת יומא (ב,ב)

"ומהו הגורל, הממונה על הפייסות אומר לכולם הצביעו כלומר הוציאו אצבעותיכם כל אחד יראה אצבעו, מפני שאסור למנות אנשים מישראל לפיכך הוצרכו להוציא האצבעות כדי שימנו האצבעות ולא האנשים. וכיצד עושים מקיפים ועומדים בעגולה והממונה בא ונוטל מצנפת מראשו של אחד מהם וממנו הפיס מתחיל למנות ומוציא כל אחד אצבעו והממונה מוציא מפיו סך ומנין, או מאה, או ששים, הרבה יותר ממה שיש שם כהנים, ואומר מי שיכלה חשבון זה אצלו יזכה. ומתחיל למנות מזה שנטל מראשו המצנפת, וסובב והולך ומונה האצבעות וחוזר חלילה עד סוף המניין, ומי שהמניין כלה בו הוא הזוכה. וכן כל הפייסות שבמקדש"

איור המראה כיצד היו עורכים את הגרלת הפיס בבית המקדש

(בדוגמא מובאת הגרלת הפיס השני מי זורק את הדם)

משנה א'

רבנו עובדיה מברטנורא

אמר להם הממונה בואו והפיסו- הטילו פייס. הוא הגורל המפורש פרק ב' דיומא. מי שוחט- אע"ג דשחיטה כשרה בזר, תקנו בה פייס, דתחילת עבודת התמיד היא וחביבה להו, אי לא יטילו פייס אתו לא ינצוויי עלה ואתו בה לידי סכנה.

מי זורק- מקבל הדם הוא הזורק, ומשום דעיקר הקרבן הוא זריקה להכי נקט לה. מי מדשן מזבח הפנימי- והמדשן הוא המקטיר קטורת. ומשום דדישון תחילת עבודה של קטורת היא, נקט לה. וכן דישון המנורה תחילת ההדלקה. ודישון מזבח הפנימי והמנורה, קודם שחישת התמיד היה. והא דמדכר בסדר הפייס שוחט וזורק ברישא, משום שהם עיקר עבודה טפי.

העוקץ- האליה. החוזה- כל (השומן) הרואה את הקרקע. והגרה- מקום שהוא מעלה גרה, הוא הצואר, ובו מחוברים קנה הריאה עם הכבד והלב.

זכה מי שזכה- מי שעלה לו הפייס זורק את הדם, והסמוך לו שוחט. ואף על פי שהשחיטה קודמת לקבלת הדם, מכל מקום, מפני שעבודת הזריקה גדולה מן השחיטה, שהשחיטה כשרה בזר מזה שאין כן בזריקה, לפיכך זכה הראשון שהגיע לו הפייס בזריקה, והשני הסמוך לו בשחיטה, והשלישי מדשן מזבח הפנימי ומקטיר הקטורת, והרביעי מדשן את המנורה ומדליק את הנרות, והחמישי מעלה הראש והרגל לכבש, והששי שתי הידים, והשביעי העוקץ דהיינו האליה והרגל, והשמיני החוזה והגרה, והתשיעי שתי דפנות, והעשירי הקרבים, והאחד עשר הסולת של מנחת נסכים שהיא קריבה עם התמיד. והשנים עשר חביתי כהן גדול, והשלושה עשר יין של נסכים. כל אלו שלוש עשר כהנים יוצאים בפייס אחד כמפורש פרק ב' דיומא.

אָמַר לָהֶם הַמִּמְנָה על הפייסות (הגרלות) לאחר שבאו הכהנים ללשכת הגזית: **בואו והפיסו** והגרילו: **מי שוחט** את קרבן התמיד, ואע"פ שכל אדם יכול לשחוט את הקרבן ולא דווקא כהן, מכל מקום התקינו על עבודה זו פייס, לפי שתחילת העבודה בבית המקדש היא בקרבן התמיד וחביבה היתה על הכהנים, **מי זורק** את הדם על המזבח, בגמרא מבואר שהכהן שהיה מקבל את דם השחיטה בכלי שרת הוא זה שהיה זורק את הדם, ולפי שעיקר העבודה בקרבן היא זריקת הדם לכן כתבה המשנה 'מי זורק', **מי מדשן מזבח הפנימי** מי מנקה את האפר ממזבח הקטורת, **מי מדשן את המנורה** מי מוציא מהנרות שבמנורה את האפר והפתילות הישנות ומסדר אותם מחדש להדלקה, **מי מעלה אברים** של קרבן התמיד **לכבש** כמו שלמדנו במסכת שקלים (ח, ח) שהיו מעלים לכבש את אברי קרבן התמיד ומניחים אותם מסודרים בחצי הכבש כלפי מטה, ואח"כ היו יורדים ללשכת הגזית לקרוא שם קריאת שמע, ולאחר מכן היו מעלים את האברים למזבח. עתה מפרטת המשנה את סדר העלאת האברים למזבח, שהיו מעלים אותם הכהנים לפי סדר הזכייה בפייס: **הראש והרגל** רגל ימין האחורית, **ושתי הידים** הרגליים הקדמיות, **העקץ** החלק האחורי בבהמה עם האליה, **והרגל** רגל שמאלית אחורית, **החוזה** שומן החזה, **והגרה** המקום שבו הבהמה מעלה גרה היינו הצוואר, ותלויים בו הקנה הלב והריאות, **ושתי הדפנות** חלל הבטן, עם השדרה, הטחול והכבד, **הקרבים** שהיו נתונים בתוך בזך, ועליהם הניחו את הכרעיים, **והסלת** של מנחת התמיד, **והחבתיים** מנחת חביתין של הכהן הגדול, **והיין** לנסכי התמיד. **הפיסו** עשו את ההגרלה, **זכה מי שזכה** הכהן שעלה בגורל (שבו הסתיימה הספירה כמו שביארנו בהקדמה), הוא זה ששחט את הקרבן, והכהן שעומד לימינו היה זורק את הדם*, והכהן שעמד שני מימין לכהן שזכה בפייס הוא זה שדישן את מזבח הפנימי, והכהן שעמד שלישי מימין לכהן שזכה בפייס (וכן על זה הסדר כל כהן שעמד מימין לזוכה היה זכה בעבודה אחרת) היה מדשן את המנורה, וזה שעמד רביעי היה מעלה את הראש והרגל, החמישי העלה את שתי הידים, השישי העלה את העוקץ והרגל, השביעי את החוזה והגרה, השמיני שתי דפנות, התשיעי הקרביים, העשירי מעלה את הסולת, האחד עשרה את מנחת החביתין, השתיים עשרה העלה את היין, יוצא ששלושה עשר כהנים זכו בעבודות אותו הפייס (שכן יש להחשיב גם את הכהן שזכה בעצמו בפייס, ראה תרשים בהקדה למשנה).

*ולפי הרב מברטנורא הכהן שזכה בפייס הוא זה שזרק את הדם, והכהן שעומד לימינו הוא היה שוחט את הקרבן, ואע"פ שהשחיטה קודמת לזריקת הדם, מכל מקום לפי שעבודת זריקת הדם היא העיקרית בעבודות הקרבן, שכן גם מי שאינו כהן רשאי לשחוט את הקרבן, לפיכך הכהן שזכה בפייס הוא זה שזכה בזריקת הדם, והכהן שלימינו הוא זה ששחט את הקרבן.